

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ

॥ ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸೀತಯಾ ಸಹ ಸಂಲಪ್ಯ ನಿವೃತ್ತೇನ ಹನುಮತಾ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ತಸ್ಯಾಃ
ಸಂದೇಶಸ್ಯ ಶ್ರಾವಣಂ

ಇತಿ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಷ್ಟೋ ಹನೂಮಾನ್ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ಲಂಕಾಂ ಪೂಜ್ಯಮಾನೋ ನಿಶಾಚರೈಃ || 6.113.1 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ಪುರೀಂ ಲಂಕಾಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ವಿಭೀಷಣಂ |
ತತಸ್ತೇನಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ಹನೂಮಾನ್ ವೃಕ್ಷವಾಟಿಕಾಂ || 6.113.2 ||

ಸಂಪ್ರವಿಶ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸೀತಾಯಾ ವಿದಿತೋ ಹರಿಃ |
ದದರ್ಶ ಮೃಜಯಾ ಹೀನಾಂ ಸಾತಂಕಾಂ ರೋಹಿಣೀಮಿವ || 6.113.3 ||

ವೃಕ್ಷಮೂಲೇ ನಿರಾನಂದಾಂ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಪರೀವೃತಾಂ |
ನಿಭೃತಃ ಪ್ರಣತಃ ಪ್ರಹ್ಲಃ ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯ ಚ || 6.113.4 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಮಾಗತಂ ದೇವೀ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಬಲಂ |
ತೂಷ್ಣೀಮಾಸ್ತ ತದಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಹೃಷ್ಟಾಭವತ್ ತದಾ || 6.113.5 ||

ಸೌಮ್ಯಂ ತಸ್ಯಾ ಮುಖಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮಾನ್ ಪ್ಲವಗೋತ್ತಮಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 6.113.6 ||

ವೈದೇಹಿ ಕುಶಲೀ ರಾಮಃ ಸಹಸುಗ್ರೀವಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಕುಶಲಂ ಚಾಹ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥೋ ಹತಶತ್ರುರಮಿತ್ರಜಿತ್ || 6.113.7 ||

ವಿಭೀಷಣಸಹಾಯೇನ ರಾಮೇಣ ಹರಿಭಿಃ ಸಹ |
ನಿಹತೋ ರಾವಣೋ ದೇವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 6.113.8 ||

ಪ್ರಿಯಮಾಖ್ಯಾಮಿ ತೇ ದೇವಿ ಭೂಯಶ್ಚ ತ್ವಾಂ ಸಭಾಜಯೇ |
ತವ ಪ್ರಭಾವಾದ್ ಧರ್ಮಜ್ಞೇ ಮಹಾನ್ ರಾಮೇಣ ಸಂಯುಗೇ || 6.113.9 ||

ಲಬ್ಧೋಽಯಂ ವಿಜಯಃ ಸೀತೇ ಸ್ವಸ್ಥಾ ಭವ ಗತಜ್ವರಾ |
ರಾವಣಶ್ಚ ಹತಃ ಶತ್ರುರ್ಲಂಕಾ ಚೈವ ವಶೀಕೃತಾ || 6.113.10 ||

ಮಯಾ ಹ್ಯಲಬ್ಧನಿದ್ರೇಣ ಧೃತೇನ ತವ ನಿರ್ಜಯೇ |
ಪ್ರತಿಜ್ಞೈಷಾ ವಿನಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ಬದ್ಧಾ ಸೇತುಂ ಮಹೋದಧೌ || 6.113.11 ||

ಸಂಭ್ರಮಶ್ಚ ನ ಕರ್ತವ್ಯೋ ವರ್ತಂತ್ಯಾ ರಾವಣಾಲಯೇ |
ವಿಭೀಷಣವಿಧೇಯಂ ಹಿ ಲಂಕೈಶ್ವರ್ಯಮಿದಂ ಕೃತಂ || 6.113.12 ||

ತದಾಶ್ವಸಿಹಿ ವಿಸ್ರಬ್ಧಂ ಸ್ವಗೃಹೇ ಪರಿವರ್ತಸೇ |
ಅಯಂ ಚಾಭ್ಯೇತಿ ಸಂಹೃಷ್ಟಸ್ತ್ವದ್ವರ್ಷನಸಮುತ್ಸುಕಃ || 6.113.13 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸಾ ದೇವೀ ಸೀತಾ ಶಶಿನಿಭಾನನಾ |
ಪ್ರಹರ್ಷೇಣಾವರುದ್ಧಾ ಸಾ ವ್ಯಾಹರ್ತುಂ ನ ಶಶಾಕ ಹ || 6.113.14 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ಧರಿವರಃ ಸೀತಾಮಪ್ರತಿಜಲ್ಪತೀಂ |
ಕಿಂ ತ್ವಂ ಚಿಂತಯಸೇ ದೇವಿ ಕಿಂ ಚ ಮಾಂ ನಾಭಿಭಾಷಸೇ || 6.113.15 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ಹನುಮತಾ ಸೀತಾ ಧರ್ಮಪಥೇ ಸ್ಥಿತಾ |
ಅಬ್ರವೀತ್ ಪರಮಪ್ರೀತಾ ಬಾಷ್ಪಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ || 6.113.16 ||

ಪ್ರಿಯಮೇತದುಪಶ್ರುತ್ಯ ಭರ್ತುರ್ವಿಜಯಸಂಶ್ರಿತಂ |
ಪ್ರಹರ್ಷವಶಮಾಪನ್ನಾ ನಿರ್ವಾಕ್ಯಾಸ್ಮಿ ಕ್ಷಣಾಂತರಂ || 6.113.17 ||

ನಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸದೃಶಂ ಚಿಂತಯಂತೀ ಪ್ಲವಂಗಮ |
ಆಖ್ಯಾನಕಸ್ಯ ಭವತೋ ದಾತುಂ ಪ್ರತ್ಯಭಿನಂದನಂ || 6.113.18 ||

ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತತ್ ಸೌಮ್ಯ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಪಿ ವಾನರ |
ಸದೃಶಂ ಯತ್ಪ್ರಿಯಾಖ್ಯಾನೇ ತವ ದತ್ತಾ ಭವೇತ್ ಸುಖಂ || 6.113.19 ||

ಹಿರಣ್ಯಂ ವಾ ಸುವರ್ಣಂ ವಾ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ರಾಜ್ಯಂ ವಾ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಏತನ್ನಾರ್ಹತಿ ಭಾಷಿತಂ || 6.113.20 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ವೈದೇಹ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಪ್ಲವಂಗಮಃ |
ಪ್ರಗೃಹೀತಾಂಜಲಿಹರ್ಷಾರ್ಪಾತ್ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರಮುಖೇ ಸ್ಥಿತಃ || 6.113.21 ||

ಭರ್ತುಃ ಪ್ರಿಯಹಿತೇ ಯುಕ್ತೇ ಭರ್ತುವಿಜಯಕಾಂಕ್ಷಿಣಿ |
ಸ್ನಿಗ್ಧಮೇವಂವಿಧಂ ವಾಕ್ಯಂ ತ್ವಮೇವಾರ್ಹಸ್ಯನಿಂದಿತೇ || 6.113.22 ||

ತವೈತದ್ ವಚನಂ ಸೌಮ್ಯೇ ಸಾರವತ್ ಸ್ನಿಗ್ಧಮೇವ ಚ |
ರತ್ನೌಘಾದ್ ವಿವಿಧಾಚ್ಚಾಪಿ ದೇವರಾಜ್ಯಾದ್ ವಿಶಿಷ್ಟತೇ || 6.113.23 ||

ಅರ್ಥತಶ್ಚ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ದೇವರಾಜ್ಯಾದಯೋ ಗುಣಾಃ |
ಹತಶತ್ರುಂ ವಿಜಯಿನಂ ರಾಮಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸುಸ್ಥಿತಂ || 6.113.24 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮೈಥಿಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ತತಃ ಶುಭತರಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಪವನಾತ್ಮಜಂ || 6.113.25 ||

ಅತಿಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನಂ ಮಾಧುರ್ಯಗುಣಭೂಷಣಂ |
ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಹೃಷ್ಟಾಂಗಯಾ ಯುಕ್ತಂ ತ್ವಮೇವಾರ್ಹಸಿ ಭಾಷಿತುಂ || 6.113.26 ||

ಶ್ಲಾಘನೀಯೋಽನಿಲಸ್ಯ ತ್ವಂ ಸುತಃ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ಬಲಂ ಶೌರ್ಯಂ ಶ್ರುತಂ ಸತ್ತ್ವಂ ವಿಕ್ರಮೋ ದಾಕ್ಷ್ಯಮುತ್ತಮಂ || 6.113.27 ||

ತೇಜಃ ಕ್ಷಮಾ ಧೃತಿಃ ಸ್ಥೈರ್ಯಂ ವಿನೀತತ್ವಂ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಏತೇ ಚಾನ್ಯೇ ಚ ಬಹವೋ ಗುಣಾಸ್ತ್ವಯ್ಯೇವ ಶೋಭನಾಃ || 6.113.28 ||

ಅಥೋವಾಚ ಪುನಃ ಸೀತಾಮಸಂಭ್ರಾಂತೋ ವಿನೀತವತ್ |
ಪ್ರಗೃಹೀತಾಂಜಲಿಹರ್ಷಾರ್ಪಾತ್ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರಮುಖೇ ಸ್ಥಿತಃ || 6.113.29 ||

ಇಮಾಸ್ತು ಖಲು ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ಯದಿ ತ್ವಮನುಮನ್ಯಸೇ |
ಹಂತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತಾಃ ಸರ್ವಾ ಯಾಭಿಸ್ತ್ವಂ ತರ್ಜಿತಾ ಪುರಾ || 6.113.30 ||

ಕ್ಲಿಶ್ಯಂತೀಂ ಪತಿದೇವಾಂ ತ್ವಾಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ಗತಾಂ |
ಘೋರರೂಪಸಮಾಚಾರಾಃ ಕ್ರೂರಾಃ ಕ್ರೂರತರೇಕ್ಷಣಾಃ || 6.113.31 ||

ಇಹ ಶ್ರುತಾ ಮಯಾ ದೇವಿ ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ವಿಕೃತಾನನಾಃ |
ಅಸಕೃತ್ಪರುಷೈರ್ವಾಕ್ಯೈರ್ವದಂತ್ಯೋ ರಾವಣಾಜ್ಞಯಾ || 6.113.32 ||

ವಿಕೃತಾ ವಿಕೃತಾಕಾರಾಃ ಕ್ರೂರಾಃ ಕ್ರೂರಕಚೇಕ್ಷಣಾಃ |
ಇಚ್ಛಾಮಿ ವಿವಿಧೈರ್ಭಾತೈರ್ಹಂತುಮೇತಾಃ ಸುದಾರುಣಾಃ || 6.113.33 ||

ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ದಾರುಣಕಥಾ ವರಮೇತತ್ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ |
ಮುಷ್ಟಿಭಿಃ ಪಾರ್ಷ್ಣಿಘಾತೈಶ್ಚ ವಿಶಾಲೈಶ್ಚೈವ ಬಾಹುಭಿಃ || 6.113.34 ||

ಜಂಘಾಜಾನುಪ್ರಹಾರೈಶ್ಚ ದಂತಾನಾಂ ಚೈವ ಪೀಡನೈಃ |
ಕರ್ತನೈಃ ಕರ್ಣನಾಸಾನಾಂ ಕೇಶಾನಾಂ ಲುಂಚನೈಸ್ತಥಾ || 6.113.35 ||

ನಿಪಾತ್ಯ ಹಂತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತವ ವಿಪ್ರಿಯಕಾರಿಣೀಃ |
ಏವಂ ಪ್ರಹಾರೈರ್ಬಿಹುಭಿಃ ಸಂಪ್ರಹಾರ್ಯ ಯಶಸ್ವಿನಿ || 6.113.36 ||

ಘಾತಯೇ ತೀವ್ರರೂಪಾಭಿಯಾರ್ಭಿಸ್ತ್ವಂ ತರ್ಜಿತಾ ಪುರಾ |
ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಸಾ ಹನುಮತಾ ಕೃಪಣಾ ದೀನವತ್ಸಲಾ || 6.113.37 ||

ಹನೂಮಂತಮುವಾಚೇದಂ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ವಿಮೃಶ್ಯ ಚ |
ರಾಜಸಂಶ್ರಯವಶ್ಯಾನಾಂ ಕುರ್ವತೀನಾಂ ಪರಾಜ್ಞಯಾ || 6.113.38 ||

ವಿಧೇಯಾನಾಂ ಚ ದಾಸೀನಾಂ ಕಃ ಕುಪ್ಯೇದ್ ವಾನರೋತ್ತಮ |
ಭಾಗ್ಯವೈಷಮ್ಯದೋಷೇಣ ಪುರಸ್ತಾದ್ಧೃಷ್ಯತೇನ ಚ || 6.113.39 ||

ಮಯೈತತ್ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಸರ್ವಂ ಸ್ವಕೃತಂ ಹ್ಯುಪಭುಜ್ಯತೇ |
ಮೈವಂ ವದ ಮಹಾಬಾಹೋ ದೈವೀ ಹ್ಯೇಷಾ ಪರಾ ಗತಿಃ || 6.113.40 ||

ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಂ ತು ದಶಾಯೋಗಾನ್ಮಯೈತದಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತಂ |
ದಾಸೀನಾಂ ರಾವಣಸ್ಯಾಹಂ ಮರ್ಷಯಾಮೀಹ ದುರ್ಬಲಾ || 6.113.41 ||

ಆಜ್ಞಪ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೇನೇಹ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಸ್ತರ್ಜಯಂತಿ ಮಾಂ |
ಹತೇ ತಸ್ಮಿನ್ ನ ಕುರ್ವಂತಿ ತರ್ಜನಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜ || 6.113.42 ||

ಅಯಂ ವ್ಯಾಘ್ರಸಮೀಪೇ ತು ಪುರಾಣೋ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಃ |
ಋಕ್ಷೇಣ ಗೀತಃ ಶ್ಲೋಕೋಽಸ್ತಿ ತಂ ನಿಬೋಧ ಪ್ಲವಂಗಮ || 6.113.43 ||

ನ ಪರಃ ಪಾಪಮಾದತ್ತೇ ಪರೇಷಾಂ ಪಾಪಕರ್ಮಣಾಂ |
ಸಮಯೋ ರಕ್ಷಿತವ್ಯಸ್ತು ಸಂತಶ್ಚಾರಿತ್ರಭೂಷಣಾಃ || 6.113.44 ||

ಪಾಪಾನಾಂ ವಾ ಶುಭಾನಾಂ ವಾ ವಧಾರ್ಹಾಣಾಮಧಾಪಿ ವಾ |
ಕಾರ್ಯಂ ಕಾರುಣ್ಯಮಾರ್ಯೇಣ ನ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಪರಾಧ್ಯತಿ || 6.113.45 ||

ಲೋಕಹಿಂಸಾವಿಹಾರಾಣಾಂ ಕ್ರೂರಾಣಾಂ ಪಾಪಕರ್ಮಣಾಂ |
ಕುರ್ವತಾಮಪಿ ಪಾಪಾನಿ ನೈವ ಕಾರ್ಯಮಶೋಭನಂ || 6.113.46 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಹನುಮಾನ್ ಸೀತಯಾ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತಃ ಸೀತಾಂ ರಾಮಪತ್ನೀಮನಿಂದಿತಾಂ || 6.113.47 ||

ಯುಕ್ತಾ ರಾಮಸ್ಯ ಭವತೀ ಧರ್ಮಪತ್ನೀ ಗುಣಾನ್ವಿತಾ |
ಪ್ರತಿಸಂದಿಶ ಮಾಂ ದೇವಿ ಗಮಿಷ್ಯೇ ಯತ್ರ ರಾಘವಃ || 6.113.48 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ಹನುಮತಾ ವೈದೇಹೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಸಾಬ್ರವೀದ್ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭರ್ತಾರಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಂ || 6.113.49 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನೂಮಾನ್ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಹರ್ಷಯನ್ ಮೈಥಿಲೀಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚೇದಂ ಮಹಾಮತಿಃ || 6.113.50 ||

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಮುಖಂ ರಾಮಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸ್ಯದ್ಯ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಂ |
ಸ್ಥಿತಮಿತ್ರಂ ಹತಾಮಿತ್ರಂ ಶಚೀವೇಂದ್ರಂ ಸುರೇಶ್ವರಂ || 6.113.51 ||

ತಾಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಭ್ರಾಜಂತೀಂ ಸೀತಾಂ ಸಾಕ್ಷಾದಿವ ಶ್ರಿಯಂ |
ಆಜಗಾಮ ಮಹಾತೇಜಾ ಹನೂಮಾನ್ ಯತ್ರ ರಾಘವಃ || 6.113.52 ||

ಸಪದಿ ಹರಿವರಸ್ತತೋ ಹನೂಮಾನ್
ಪ್ರತಿವಚನಂ ಜನಕೇಶ್ವರಾತ್ಮಜಾಯಾಃ |
ಕಥಿತಮಕಥಯದ್ ಯಥಾಕ್ರಮೇಣ
ತ್ರಿದಶವರಪ್ರತಿಮಾಯ ರಾಘವಾಯ || 6.113.53 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||